



# Rapport

**Datum: 20 maart 2006**

**Rapportnummer: 2006/097**

## Klacht

Verzoeker klaagt erover dat twee districtsinspecteurs van de Stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming te Hilversum (LID) tijdens een onderzoek op 19 juli 2004 hebben vastgesteld dat zijn dieren niet voldoende waren verzorgd.

Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop één van de districtsinspecteurs van de LID hem en zijn echtgenote op 19 juli 2004 op zijn terrein heeft bejegend. Verzoeker klaagt er met name over dat de districtsinspecteur:

onbehoorlijke taal heeft geuit, zoals het woord 'kappen' om een gesprek met verzoeker en de andere districtsinspecteur te onderbreken, en;

tegen zijn echtgenote heeft geschreeuwd en heeft gezegd dat zij haar mond moest houden.

## Beoordeling

### Algemeen

1. Op 19 juli 2004 bezochten twee districtsinspecteurs van de LID, de bijzondere opsporingsambtenaren P. en W., het terrein van verzoeker en zijn echtgenote om onderzoek in te stellen. Dit onderzoek vond plaats naar aanleiding van een melding over een door verzoeker verkochte verwaarloosde pup en een melding over een verwaarloosde pony. Tijdens het onderzoek zegden P. en W. proces-verbaal aan in verband met de verkoop van een verwaarloosde hond op 11 juli 2004, en constateerden zij dat meerdere pony's niet voldoende waren verzorgd. Deze constatering werd door de directeur van de LID vastgelegd in een brief aan verzoeker van 20 augustus 2004. In deze brief werd vermeld dat enkele pony's te mager waren, een vacht van een oudere pony niet goed was onderhouden en een pony was besmet met schurft. De inspecteurs hadden daarom met verzoeker afgesproken dat de conditie van de pony's moest worden verbeterd, dat zij zouden worden behandeld tegen schurft en dat verzoeker eventueel contact zou opnemen met een dierenarts.

Op korte termijn zouden de inspecteurs terugkomen voor een hercontrole. Indien de situatie bij de hercontrole niet zou zijn verbeterd, zou mogelijk strafrechtelijk tegen verzoeker worden opgetreden.

2. Bij brief van 21 juli 2004 diende verzoeker een klacht in bij de LID over districtsinspecteur W. W. zou volgens verzoeker en zijn echtgenote erg onbeschoft zijn geweest.

In antwoord op de brief van de LID van 20 juli 2004 lieten verzoeker en zijn echtgenote bij brief van 25 juli 2004 voorts nog aan de LID weten het niet eens te zijn met de mededeling van de LID dat de pony's te mager waren en in slechte conditie verkeerden. Zij lieten daarbij weten dat een van de pony's, die in slechte conditie was overgenomen van iemand, al aanzienlijk was verbeterd. Zij vingden namelijk oude pony's op om bij hen hun oude dag te slijten.

Voorts deelden zij in deze brief ook mee dat W. niet meer welkom was en dat hij op neerbuigende toon het woord "kappen" had gebruikt omdat een van hen in gesprek was met zijn collega. Verzoekers vonden dit onjuist en lieten zich niet graag afkatten op hun eigen erf.

3. Verzoeker consulteerde vervolgens een dierenarts, die op 26 juli 2004 enkele pony's onderzocht en huidschilfers afnam om deze op kweek te laten zetten.

Uit de uitslagen van de kweek in het veterinaire laboratorium van 29 juli en 18 augustus 2004 bleek dat op de schilfers geen schimmels, parasieten of pathogene schimmels aanwezig waren.

De rekening van de dierenarts van 1 september 2004 bedroeg € 68,98.

4. Op 30 september 2004 vond een hercontrole plaats. Deze hercontrole verliep moeizaam, waarbij verzoeker door de politie werd aangehouden. De dieren werden in orde bevonden.

5. In antwoord op de klachtbrieven van verzoeker en zijn echtgenote liet de directeur van de LID hen bij brief van 12 oktober 2004 het volgende weten.

Ten aanzien van de klachten over W. was hem uit inlichtingen van de districtsinspecteurs gebleken dat door de houding van verzoekers echtgenote een normaal gesprek op 19 juli 2004 niet mogelijk was. Alhoewel dit meerdere keren door de districtsinspecteurs werd geprobeerd, mondde dit uit in allerlei verwensingen, vooroordelen, niet ter zake doende opmerkingen en vragen door de echtgenote. Met verzoeker vond op een zeker moment wel een goed gesprek plaats.

Op basis van hetgeen tijdens het onderzoek op 19 juli 2004 was gebeurd, besloot de heer W. bij de hercontrole niet aanwezig te zijn, om zo verdere onnodige escalatie te voorkomen. De constatering van districtsinspecteur P. kwamen op dit punt overeen met die van W.

Ten aanzien van hetgeen tijdens het onderzoek was geconstateerd, deelde de directeur mee dat op 20 juli 2004 een waarschuwingsbrief aan verzoeker was verstuurd, waarin hem was meegedeeld wat de bevindingen van de districtsinspecteurs waren. Dat verzoeker het hier niet mee eens was, was doorgegeven aan de districtsinspecteurs, die dat hadden

meegenomen tijdens de hercontrole. Door P. werd op 30 september 2004 een hercontrole gehouden tezamen met de plaatselijke politie. Hierbij werden geen onregelmatigheden waargenomen betreffende de verzorging van de dieren, hetgeen betekende dat de tijdens de eerdere controle waargenomen tekortkomingen waren opgelost.

De directeur achtte de klacht van verzoekers hiermee afgehandeld.

6. Bij brief van 11 november 2004 lieten verzoeker en zijn echtgenote aan de LID weten het niet eens te zijn met de klachtafhandeling door de LID. Zij stelden dat de heer W. het terrein op kwam met een houding dat zij even op het matje moesten komen. Toen verzoekster een vraag stelde, begon W. met opgeheven stem te schreeuwen dat zij haar mond moest houden. Voorts twijfelden verzoekers zeer aan de kennis van W., nu hij onder meer van mening was geweest dat de paarden schurft hadden en een wormenkuur moesten hebben. Na alle aantijgingen van W. werden de gesprekken met W. inderdaad wat moeilijker, maar dat was volgens verzoeker en zijn echtgenote niet zo raar nadat zij diverse keren voor leugenaar waren uitgemaakt.

I. Ten aanzien van het vaststellen dat de dieren niet goed waren verzorgd

## **Bevindingen**

1. Verzoeker klaagt erover dat de districtsinspecteurs P. en W. op 19 juli 2004 hebben vastgesteld dat zijn dieren niet voldoende waren verzorgd.

2. De minister van Justitie acht de klacht op dit punt niet gegrond.

Door de districtsinspecteurs werd geconstateerd dat enkele pony's te mager waren. Bovendien werd één pony verdacht van schurft. De betreffende inspecteurs hadden hun waarnemingen met verzoeker besproken. Het oordeel van de districtsinspecteurs was gebaseerd op de eigen waarneming en ervaring met betrekking tot de beoordeling van mogelijk verwaarloosde dieren. Het verweer van verzoeker dat het een oude pony betrof, die hij in verwaarloosde staat had gekregen en waarvan hij inmiddels de conditie aanzienlijk had verbeterd, is daarbij voor kennisgeving aangenomen, aldus de minister.

Volgens de minister is verzoeker in de gelegenheid gesteld om de conditie van de dieren te verbeteren. Hij had toegezegd hiervoor te zullen zorgen en indien nodig een dierenarts te raadplegen. Ter zake van de pony's had verzoeker geen proces-verbaal gekregen, maar er werd wel een hercontrole aangekondigd. Tijdens de hercontrole werden geen onregelmatigheden vastgesteld met betrekking tot de verzorging van de dieren, hetgeen betekende dat de tekortkomingen, die tijdens het eerste bezoek waren geconstateerd, waren opgelost, aldus de minister.

3. Tijdens het onderzoek verklaarde districtsinspecteur W. dat hij en zijn collega P. tijdens het bezoek tot de conclusie waren gekomen dat de pony's niet goed waren verzorgd. Een pony had naar hun mening schurft, en sommige waren te mager en zaten slecht in hun vacht. Met 'slecht' bedoelde W. dat de haren lang, dof en oud waren. Voorts waren op de vacht schuurplekken te zien. Op deze schuurplekken was sprake van korte haren met witte puntjes, die konden betekenen dat de pony last had van schimmel of schurft. Voorts was er een pony met een open wond op zijn rug, die aan een paal was vastgezet. Ook daar moest de dierenarts naar kijken. En verder hadden zij nog een schraal ponyveulen gezien.

W. schatte dat er bij verzoeker minimaal tien pony's op zijn terrein liepen. Aan de voorkant van het terrein was een weiland waarop vrijwel geen gras meer stond en waarop bepaalde gewassen waren gaan groeien, die aanduiden dat het land was uitgeput. Dat is volgens W. kenmerkend voor een stuk land waarop altijd dieren grazen. Zo'n wei is een besmettingsbron voor parasieten en wormen, aldus W.

4. Tijdens het onderzoek verklaarde districtsinspecteur P. dat enkele dieren niet in orde waren. P. wist het niet meer precies, maar volgens hem ging het om een beetplek of een open wond op één van de pony's. Enkele pony's hadden uitingen van jeuk en andere schurftverschijnselen. Ook zagen twee of drie pony's langs de kant van de weg er schraal uit, waardoor de inspecteurs het vermoeden kregen dat zij onvoldoende waren ontwormd of te weinig eten kregen. Verder zagen de pony's er redelijk gezond uit. Vandaar dat de inspecteurs het op dat moment bij een waarschuwing hadden gehouden, aldus P.

5. Verzoeker en zijn echtgenote lieten tijdens het onderzoek weten het niet eens te zijn met de verklaringen van de districtsinspecteurs. Verzoeker en zijn echtgenote waren van mening dat het verhaal flink was aangedikt. De districtsinspecteurs zouden niet naar hen hebben geluisterd, en hun eigen conclusies hebben getrokken. De dierenarts had achteraf door de uitkomst van de kweken echter bevestigd dat er niets aan de hand was met de dieren, aldus verzoeker.

Op verzoek van de Nationale ombudsman stuurden verzoeker en zijn echtgenote verder een afschrift toe van een door de dierenarts opgesteld verslag van bevindingen van zijn bezoek op 26 juli 2004. In dit verslag is onder meer het volgende opgenomen:

"Naar aanleiding van mijn bezoek heeft u gevraagd om mijn bevindingen schriftelijk vast te leggen. Het betreft hier alleen de inspectie van een gedeelte van de pony's. Een Shetlander merrie, zwart, heeft last van staart en manenexceem. Dit is erfelijk en hierdoor koopvernietigend. De behandeling bestaat voornamelijk door het toepassen van een vliegendeken of het opstallen vanaf drie uur 's middags. De weide waar de pony inloopt is zeer schraal met nogal wat onkruid. Ondanks het feit dat Shetlanders makkelijk vervetten is dit geen geschikte wei voor hen.

In een andere wei, die wel voldoende voedingsstoffen bevat, liet u mij vier andere pony's zien. Twee waren op leeftijd maar mager. U vertelde dat u de pony's heeft ontwormd met een ivermectine bevattende pasta. Daarnaast stonden de pony's sinds 1 dag in deze wei. Het advies is dan ook om deze pony's langer in deze wei te laten lopen en het gebit te laten verzorgen. Een derde pony had een open wond met korsten op de rug. Hier heb ik een huidafkrabsel van genomen om te onderzoeken of het hier om schurft gaat. (...). Het advies is om de wonde regelmatig schoon te maken met lauw water en te ontsmetten. Er is geen schurftmijt gevonden."

## Beoordeling

6. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Ten aanzien van buitengewoon opsporingsambtenaren van het LID betekent dit dat zij overtredingen van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) vaststellen op grond van hun specifieke kennis en ervaringen die zij binnen hun beroep hebben opgedaan.

7. Vast staat dat de districtsinspecteurs tijdens een onderzoek op 19 juli 2004 hebben vastgesteld dat de dieren van verzoeker niet voldoende waren verzorgd. Dit feit is strafbaar gesteld in artikel 37 jo. 121 van de Gezondheids- en welzijnswet van dieren (zie Achtergrond.).

Verzoeker en zijn echtgenote hebben de constatering van de districtsinspecteurs ontkend en daarbij verwezen naar de ondeskundigheid van (één van de) districtsinspecteurs.

Gezien echter het verslag van de dierenarts ten aanzien van de conditie van de dieren en hun omgeving, is het niet onjuist geweest dat de districtsinspecteurs tot de conclusie zijn gekomen dat de dieren onvoldoende waren verzorgd. Immers, ook de dierenarts heeft geconstateerd dat de weiden te schraal waren, de pony's vrij mager en dat er sprake kon zijn van schurft. Verzoeker kan dan ook niet in zijn stelling worden gevolgd dat er gezien de bevindingen van de dierenarts geen tekortkomingen in de verzorging waren. Dat achteraf in het laboratorium geen parasieten of andere bacteriën zijn aangetroffen, doet hieraan niet af. De districtsinspecteurs kan geen verwijt worden gemaakt; zij hebben gehandeld conform het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van de bejegening

## Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoeker over de wijze waarop één van de districtsinspecteurs hem en zijn echtgenote op 19 juli 2004 op zijn terrein heeft bejegend. Verzoeker klaagt er met name over dat de districtsinspecteur W. onbehoorlijke taal heeft geuit, zoals het woord 'kappen' om een gesprek met verzoeker en de andere districtsinspecteur te onderbreken, en tegen zijn echtgenote heeft geschreeuwd en heeft gezegd dat zij haar mond moest houden.

2. De minister van Justitie onthoudt zich van het geven van een oordeel over dit klachtonderdeel aangezien het een feitelijke aangelegenheid betreft, die zich aan zijn waarneming onttrekt.

De minister gaf hierbij aan dat uit informatie van de directeur van de LID was gebleken dat over en weer op hoge toon woorden waren gewisseld, waarbij ook de echtgenote van verzoeker zich niet onbetuigd had gelaten. Dit is voor de directeur van de LID aanleiding geweest om te concluderen dat emoties in deze zaak mogelijk een te grote rol hadden gespeeld, maar dat geen grenzen waren overschreden die zouden dienen te leiden tot een interne maatregel tegen één of beide districtsinspecteurs. Deze uitkomst was al aan verzoeker meegedeeld. De LID had bij brief van 24 november 2004 aangegeven het voorval te betreuren, aldus de minister.

3. Districtsinspecteur W. verklaarde tijdens het onderzoek dat de echtgenote al vanaf het begin liep te vloeken en te tieren, waarbij zij onder meer aangaf dat dit vast weer gezeik van de burens betrof. Nadat P. en W. hadden verteld waarvoor zij kwamen, werd de echtgenote nog feller. Verzoeker was op dat moment gewoon voor rede vatbaar, maar besloot om hen mee te delen dat zij zijn terrein moesten verlaten. Omdat P. en W. geen erfvredebreuk wilden plegen, hebben zij het terrein verlaten en de politie verzocht om bijstand. Na interventie door de politie konden P. en W. alsnog het terrein op. Met verzoeker viel toen normaal te praten. Zijn echtgenote begon echter weer tegen hen te schelden, zoals zij daarvoor had gedaan. Zij richtte zich hierbij veelvuldig op W.

P. en W. probeerden tevergeefs om verzoeker en zijn echtgenote uit elkaar te halen, omdat een gesprek met verzoeker niet mogelijk was, zolang zijn echtgenote erbij was. Verzoeker vertelde ons dat zij problemen hadden met de gemeente en met de buurt bij het opstarten van hun bedrijf en dat zijn vrouw hierdoor overspannen was geraakt. W. had toen gezegd dat hij het prima vond, maar dat zijn vrouw dan verder haar mond moest houden en naar binnen moest gaan, zodat zij tenminste gewoon hun werk konden doen. Verzoeker ging hiermee akkoord, maar zijn echtgenote bleef echter schelden. Zij gebruikte hierbij woorden als 'krijg de kanker' en maakte P. en W. uit voor SS-ers. W. was het toen echt zat, en zei toen iets in de trant van 'kop dicht' of 'kappen', en 'ik ben het spuugzat', aldus W.

W. zei hierbij dat hij al erg lang ervaring heeft als bijzonder opsporingsambtenaar, waardoor hij weet wanneer er echt geen gesprek meer te voeren valt, en wanneer je kunt

zeggen dat mensen hun mond dicht moeten houden.

Kortom, W. had inderdaad waarschijnlijk de woorden 'kappen' of 'kop dicht' gebruikt, omdat iedereen door elkaar heen aan het praten was, en verzoekers echtgenote er tussendoor stond te schelden. Dit had W. gedaan om het even stil te krijgen, zodat zij konden overgaan tot het uitvoeren van de controle. Ook had W. gezegd dat verzoekers echtgenote haar mond moest dichthouden. Dit omdat zij het gesprek verstoorde, en W. het meer dan zat was om voor alles en nog wat te worden uitgemaakt, aldus W.

4. Districtsinspecteur P. verklaarde tijdens het onderzoek dat de echtgenote van verzoeker een grote mond had en constant op schreeuwerige wijze met hen in discussie ging over wat zij verkeerd deden en dat wij het niet goed begrepen. De precieze bewoordingen wist P. niet meer.

Omdat zij hiermee het gesprek met verzoeker ernstig verstoorde, had collega W. haar enkele keren gevraagd om hiermee op te houden. Toen de echtgenote niet luisterde heeft W. iets geroepen van: 'En nou kop houden, we gaan de controle doen.' Verzoeker probeerde zijn echtgenote rustig te houden. Hij vond het gedrag van zijn echtgenote zichtbaar ook vervelend. De echtgenote van verzoekster belemmerde constant ons gesprek met verzoeker, waardoor de controle niet kon aanvangen. Gelet op de hectische situatie op dat moment en de felheid en agressie van de echtgenote, pasten de woorden van W. absoluut in de context van het verhaal. Verzoekers echtgenote bleef maar zuigen en was zeer irritant. Bovendien was zij beledigend naar de inspecteurs toe, aldus P.

5. Verzoeker en zijn echtgenote lieten tijdens het onderzoek weten dat de verklaringen van de ambtenaren niet klopten, omdat het W. was die was begonnen met vloeken en tieren. Dit, omdat hij op zijn commando het woord niet kreeg, omdat verzoekers echtgenote toen met ambtenaar P. stond te praten. Voorts ontkende verzoekers echtgenote de woorden "SS'er" en "kanker" in de mond te hebben genomen.

## **Beoordeling**

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit vereiste impliceert onder meer dat van een ambtenaar in functie mag worden verlangd dat hij beschikt over de noodzakelijke sociale vaardigheden om de burger correct te woord te staan en om ook in moeilijke situaties zelfbeheersing te tonen.

7. Tijdens het onderzoek is komen vast te staan dat betrokken ambtenaar W. tegen verzoeker en zijn echtgenote taal heeft geuit als 'kappen' en 'koppen dicht', en dat hij tegen de echtgenote heeft gezegd dat zij haar mond moest houden. Voorts acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat tijdens het bezoek van de districtsinspecteurs over en weer is geschreeuwd.



Gezien de verklaringen van de districtsinspecteurs en het gegeven dat de politie er aan te pas moest komen om hen op het terrein toe te laten, heeft de Nationale ombudsman de indruk gekregen dat verzoeksters echtgenote in de escalatie een groot aandeel heeft gehad. Dat er is geschreeuwd en dat W. de echtgenote heeft verzocht om haar mond dicht te houden kan gezien die situatie de toets der kritiek doorstaan. In zoverre is niet gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt in zoverre behoorlijk.

8. De woorden 'kappen' en 'koppen dicht' getuigen echter niet van voldoende zelfbeheersing en moeten, ook in deze moeilijke situatie, als ongepast worden aangemerkt. Hiermee is gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt in zoverre niet behoorlijk.

## **Conclusie**

De klacht over de onderzochte gedraging van twee districtsinspecteurs van de Stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming te Hilversum, is

niet gegrond ten aanzien van:

het vaststellen dat de dieren niet goed waren verzorgd;

het schreeuwen en het tegen verzoekers echtgenote zeggen dat zij haar mond dicht moest houden;

gegrond ten aanzien van:

het uiten van onbehoorlijke taal zoals 'kappen' en 'koppen dicht', wegens schending van het vereiste van correcte bejegening.

## **Onderzoek**

Op 8 december 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer E. te X, met een klacht over een gedraging van twee districtsinspecteurs van de Stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming te Hilversum. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd aan de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze ambtenaren zijn tijdens het onderzoek gehoord. Verder

kregen de minister van Justitie en verzoeker tijdens het onderzoek de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De minister van Justitie en één betrokken ambtenaar deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reacties van verzoeker en een betrokken ambtenaar gaven aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

#### Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

De brieven van verzoeker van 9 augustus en 30 september 2004 met bijlagen.

Het verzoekschrift van verzoeker van 8 december 2004 met bijlagen.

Het standpunt van de minister van Justitie van 4 april 2005.

De verklaring van districtsinspecteur W. van 5 april 2005.

De verklaring van districtsinspecteur P. van 19 april 2005.

De reactie van de minister van Justitie van 11 mei 2005.

De reactie van verzoeker van 1 augustus 2005.

De nadere reactie van verzoeker van 8 augustus 2005 met bijlagen.

De telefonische reactie van districtsinspecteur P. van 17 februari 2006.

De nadere reactie van verzoeker van 21 februari 2006.

## **Bevindingen**

Zie onder Beoordeling.

## **Achtergrond**

### **Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD)**

Artikel 37

"Het is de houder van een dier verboden aan een dier de nodige verzorging te onthouden."

Artikel 121, eerste lid

"Gedragingen in strijd met de voorschriften vastgesteld bij of krachtens de artikelen (...) 37 (...) zijn misdrijven."